

Γλωσσάρι

- **Ακαθάριστη αξία** - Η συνολική αξία ενός προϊόντος χωρίς να αφαιρεθεί το κόστος παραγωγής του.
- **Αλλοίωση** - Ανεπιθύμητη φυσικοχημική μεταβολή ενός προϊόντος.
- **Αμειψισπορά** - Η αλλαγή της καλλιέργειας από χρονιά σε χρονιά με προγραμματισμένο τρόπο, με σπορά άλλου φυτικού είδους, στο ίδιο χωράφι.
- **Άνθος** - Το αναπαραγωγικό μέρος του φυτού. Ένα τέλειο άνθος αποτελείται από τα σέπαλα, τα πέταλα, τους στήμονες και τον ύπερο.
- **Απόπνιξη** - Θανάτωση προκειμένου περί κουκουλιών μεταξοσκώληκα.
- **Αποσπλαχνισμός** - Η αφαίρεση των εσωτερικών οργάνων του ζώου (στομάχι, εντόσθια, πνεύμονες, κ.λπ.).
- **Άρδευση** - Το πρόσθετο νερό που δίνουμε στην καλλιέργεια. Πότισμα.
- **Αυτάρκεια** - Η ικανοποίηση των αναγκών μας από δικά μας προϊόντα (όχι ξένα).
- **Αφυδάτωση** - Απώλεια νερού.
- **Βλαστητική ή Βλαστική ανάπτυξη** - Η δημιουργία κλαδιών και φύλλων.
- **Βλαστός** - Το υπέργειο τμήμα του φυτού, που δίνει το ύψος και υποβαστάζει τα κλαδιά, τα φύλλα, τα άνθη και τους καρπούς, ο κεντρικός άξονας του φυτού.
- **Γλυκόλυση** - Η μετατροπή του γλυκογόνου του κρέατος σε γαλακτικό οξύ.
- **Γόνατο** - Το σημείο του βλαστού από το οποίο εκφύεται ένα φύλλο

- ή ένας κλάδος.
- **Γονιμοποίηση** - Η ένωση των γεννητικών κυττάρων δύο φύλων (αρσενικού και θηλυκού) με σκοπό την αναπαραγωγή.
  - **Γόνος** - Μικρό ψάρι, στάδιο ανάπτυξης ψαριού μετά τη λάρβα.
  - **Διασταύρωση** - Η σύζευξη για αναπαραγωγή ζώων του ίδιου είδους αλλά διαφορετικών φυλών.
  - **Διβάρι** - Ιχθυοτροφείο σε λιμνοθάλασσα.
  - **Διετή φυτά** - Εκείνα που χρειάζονται δύο χρόνια για να συμπληρώσουν το βιολογικό τους κύκλο.
  - **Δισκάρωτρο** - Γεωργικό μηχάνημα που χρησιμοποιείται σε ξηρό και σκληρό έδαφος ή πολύ υγρό έδαφος όπου δυσκολεύεται το κοινό άροτρο. Ημιαναστρέφει και ψιλοχωματίζει το χώμα.
  - **Εκδορά** - Αφαίρεση του δέρματος, γδάρισμα.
  - **Εκτατική εκτροφή** - Διαβίωση ζώων σε ελεύθερους μη περιορισμένους χώρους.
  - **Εκτροφή** - Τρόπος διαβίωσης των ζώων.
  - **Έλασμα** - Το πιο εμφανές τμήμα του φύλλου, που είναι συνήθως λεπτό και επίπεδο.
  - **Ενζυματική προσβολή** - Προσβολή που οφείλεται σε ένζυμα.
  - **Ενσίρωση** - Τρόπος μακράς συντήρησης φυτών (αραβοσίτου, μηδικής) σε νωπή κατάσταση.
  - **Εντατική εκτροφή** - Διαβίωση ζώων σε περιορισμένους χώρους.
  - **Επίβαση** - Γενετήσια πράξη, συνουσία.
  - **Επικονίαση** - Η μεταφορά γύρης από τον ανθήρα του στήμονα στο στίγμα του υπέρου.
  - **Επίσπορη καλλιέργεια** - Η δεύτερη καλλιέργεια που γίνεται την ίδια χρονιά όταν έχει ήδη συγκομιστεί η πρώτη καλλιέργεια στο ίδιο χωράφι.
  - **Ετήσια φυτά** - Εκείνα που συμπληρώνουν το βιολογικό τους κύκλο μέσα σε ένα χρόνο.
  - **Ευρωτίαση** - Μούχλιασμα.
  - **Ζώνη καλλιέργειας** - Η περιοχή στην οποία ένα καλλιεργούμενο φυτό καταλαμβάνει σημαντικό τμήμα της καλλιεργητικής έκτασης.
  - **Θυσανώδεις ρίζες** - Ρίζες λεπτές και με πολλές διακλαδώσεις.
  - **Κάπρος** - Ωριμο γεννητικά αρσενικό γουρούνι.
  - **Καταβολάδες** - Βλαστοί που αποκτούν ρίζες πριν αποκοπούν από το μητρικό φυτό.
  - **Κοινό άροτρο** - Γεωργικό μηχάνημα, σύρεται από τον ελκυστήρα, αναμοχλεύει και αναστρέφει το έδαφος.
  - **Κόνδυλος** - Τροποποιημένο ρίζωμα, διογκωμένος βλαστός.

- **Κόνικλος** - Κουνέλι.
- **Κονικλοτροφία** - Εκτροφή κουνελιών.
- **Κριάρι** - Αρσενικό πρόβατο ώριμο για αναπαραγωγή.
- **Κυλίνδρισμα** - Καλλιεργητική εργασία που περιλαμβάνει το θρυμματισμό των μικρών βόλων, το στρώσιμο της επιφάνειας του εδάφους και τη συμπίεση του επιφανειακού.
- **Λάρβα** - Πρώτο στάδιο ανάπτυξης ψαριού.
- **Λίπανση** - Η προσθήκη θρεπτικών στοιχείων στο καλλιεργούμενο έδαφος.
- **Λιπόλυση** - Ανεπιθύμητη διάσπαση του λίπους από μικροοργανισμούς.
- **Μαλάκια** - Ασπόνδυλοι υδρόβιοι οργανισμοί χωρίς βαδιστικά πόδια.
- **Μαλακόστρακα** - Ασπόνδυλοι υδρόβιοι οργανισμοί που αναπνέουν με βράγχια.
- **Μεσογονάτιο διάστημα** - Το τμήμα του βλαστού μεταξύ δύο γονάτων.
- **Μεσόφυτα** - Φυτά που έχουν μέσες απαιτήσεις σε νερό.
- **Μεταφύτευση** - Μεταφορά των φυτών από το σπορείο στο χωράφι.
- **Μήκος βλαστικής περιόδου** - Ο αριθμός των ημερών που μεσολαβούν μεταξύ του τελευταίου παγετού της άνοιξης και του πρώτου φθινοπωρινού παγετού.
- **Μίσχος** - Λεπτό στέλεχος που συνδέει το έλασμα με το βλαστό.
- **Μόσχευμα** - Τμήμα ώριμου βλαστού ή τμήμα βλαστού της τρέχουσας βλαστικής περιόδου.
- **Νομαδικά ζώα** - Ζώα που μετακινούνται σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.
- **Ξηρόφυτα** - Φυτά τα οποία καταναλώνουν ελάχιστο νερό και μπορούν να επιβιώσουν μετά από παρατεταμένη περίοδο ξηρασίας.
- **Οικόσιτα ζώα** - Ζώα που εκτρέφονται κοντά σε κατοικημένες περιοχές και σε περιορισμένους χώρους.
- **Οπός** - Χυμός.
- **Όργωμα** - Καλλιεργητική εργασία με την οποία γίνεται αναμόχλευση και αναστροφή του εδάφους.
- **Οχεία** - Γενετήσια πράξη, συνουσία.
- **Πασσαλώδης ρίζα** - Κύρια ξυλώδης ρίζα από την οποία διακλαδίζονται μικρότερες και λεπτότερες ρίζες.
- **Ποιμενικά ζώα** - Ζώα που εκτρέφονται σε ελεύθερους βοσκότοπους με τη φροντίδα του ποιμένα (τσοπάνου).
- **Πολυετή φυτά** - Τα φυτά που ζουν πολλά χρόνια και καρποφορούν διαδοχικά.
- **Πουλάδα** - Νεαρή κότα που δεν έχει μπει στην αβγοπαράγωγή.

- **Προνύμφη** - Κάμπια, πρώτο στάδιο μεταμόρφωσης του μεταξοσκώληκα.
- **Ριζικό σύστημα** - Το υπόγειο τμήμα κάθε φυτού που χρησιμεύει για τη στήριξη του φυτού και για την απορρόφηση νερού και ανόργανων θρεπτικών στοιχείων από το έδαφος.
- **Ριζόστρωμα** - Το στρώμα εκείνο του εδάφους στο οποίο βρίσκεται ο κύριος όγκος των ριζών ενός φυτού.
- **Ρίζωμα** - Βλαστός που αναπτύσσεται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους.
- **Σβάρνισμα** - Καλλιεργητική εργασία που γίνεται μετά το όργωμα και περιλαμβάνει την ισοπέδωση και το ψιλοχωμάτισμα της επιφάνειας του εδάφους, την καταστροφή των ζιζανίων και το παράχωμα των λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.
- **Σεξάρισμα** - Διαχωρισμός φύλων για την αναπαραγωγική εκτροφή αυγοπααραγωγικών ορνίθων.
- **Σηπίο** - Εσωτερικός σκελετός μαλακίων.
- **Σηροτροφία** - Εκτροφή μεταξοσκώληκα.
- **Σικύα** - Βεντούζα χταποδιού
- **Σκάλισμα** - Καλλιεργητική εργασία με την οποία καταστρέφονται τα αγριόχορτα, ενώ αναμοχλεύεται και ψιλοχωματίζεται το επιφανειακό στρώμα του εδάφους.
- **Σπερματέγχυση** - Η έγχυση σπέρματος στα γεννητικά όργανα του θηλυκού ζώου με σκοπό τη γονιμοποίηση.
- **Σπορά** - Καλλιεργητική εργασία που περιλαμβάνει την εγκατάσταση του καρπού του φυτού που θα καλλιεργηθεί σε προετοιμασμένο χωράφι.
- **Σποροκλίνη** - Η εδαφική επιφάνεια πάνω στην οποία σπέρνονται σπόροι για να φυτρώσουν.
- **Στόλωνα** - Βλαστός που αναπτύσσεται κατά μήκος της επιφάνειας του εδάφους.
- **Στρωμνή** - Επίστρωση του δαπέδου των κλειστών χώρων των σταβλικών εγκαταστάσεων.
- **ΣΥΑΛ** - Στερεό Υπόλειμμα Άνευ Λίπους. Τα συστατικά του γάλακτος που μένουν μετά την αφαίρεση του νερού και του λίπους.
- **Συγκαλλιέργεια** - Η ταυτόχρονη καλλιέργεια στο ίδιο χωράφι περισσότερων του ενός φυτών.
- **Συγκομιδή** - Η συλλογή του προϊόντος της καλλιέργειας.
- **Σύστημα αμειψισποράς** - Η σειρά εναλλαγής των καλλιεργειών σε ένα χωράφι.
- **Τεστ φυματινισμού** - Εργαστηριακή εξέταση του αίματος για την

διάγνωση της φυματίωσης.

- **Τοκετοομάδα** - Αριθμός νεογνών ανά τοκετό.
- **Τράγος** - Αρσενικό κατοίκι ώριμο για αναπαραγωγή.
- **Υβρίδιο** - Απόγονος που προέρχεται από διασταύρωση ζώων του ίδιου είδους αλλά διαφορετικών φυλών.
- **Υγρόφντα** - Φυτά που ζουν συνεχώς μέσα στο νερό ή αγαπούν πάρα πολύ το νερό.
- **Υδατοκαλλιέργεια** - Εκτροφή υδρόβιων οργανισμών σε περιορισμένο χώρο κάτω από μερικώς ή πλήρως ελεγχόμενες συνθήκες.
- **Υπεδάφιο άροτρο (ή εδαφοσχίστης)** – Καλλιεργητικό μηχάνημα που χρησιμοποιείται για βαθύ όργωμα.
- **Φρέζα (ή περιστροφικό άροτρο)** - Καλλιεργητικό μηχάνημα που ψιλοτεμαχίζει το έδαφος.
- **Φυλλοδιαγνωστική** - Η διαδικασία της διάγνωσης έλλειψης θρεπτικών στοιχείων από συμπτώματα που εμφανίζονται ως αλλαγή χρώματος ή νεκρώσεις των φύλλων.
- **Φυτά μεγάλης φωτοπεριόδου** – Τα φυτά που εισέρχονται στο αναπαραγωγικό τους στάδιο μόνο εφ’ όσον η διάρκεια της ημέρας είναι μεγαλύτερη από μία ορισμένη τιμή.
- **Φυτά μικρής φωτοπεριόδου** - Τα φυτά που εισέρχονται στο αναπαραγωγικό τους στάδιο μόνο όταν η διάρκεια της ημέρας είναι μικρότερη από μία ορισμένη τιμή.
- **Φυτική παραγωγή** - Η καλλιέργεια των φυτών για παραγωγή προϊόντων που χρησιμεύουν ως τρόφιμα, ζωοτροφές ή βιομηχανικές πρώτες ύλες.
- **Φυτικό προϊόν** - Το φυτικό μέρος για το οποίο πραγματοποιήθηκε η καλλιέργεια. Αυτό μπορεί να είναι καρπός, φύλλα, άνθη, ρίζα ή ολόκληρο φυτό.
- **Φωτοπερίοδος** - Το μήκος της ημέρας, το οποίο συμβάλλει σημαντικά στην ανάπτυξη και αναπαραγωγή των φυτών.
- **Χρυσαλίδα** - Ενδιάμεσο στάδιο μεταμόρφωσης του μεταξοσκώληκα.
- **Ψευδομηρυκασμός** - Η ιδιορρυθμία των κουνελιών να διατρέφονται με τα κόπρανά τους μετά από επαναπρόσληψή τους από τον πρωτό για καλύτερη πέψη (τυφλοφαγία, τυφλοτροφία).
- **Ωοσκόπηση** - Μέθοδος ελέγχου φρεσκότητας των αβγών με την μέτρηση του ύψους του αεροθαλάμου.

Βιβλιογραφία

- Αγγίδης Α. Τομάτα υπαίθρια – Επιτραπέζια, Βιομηχανική, Καλιέργεια, Αξιοποίηση. Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη 1996.
- Ανανιάδης Κ., Υδατοκαλλιέργειες, Αθήνα.
- Ανυφαντάκης, Εμμ., Μέθοδοι εξέτασης του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, Πειραιάς 1992.
- Αυγουλάς Χ. Ασκήσεις Φυτικής Παραγωγής. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1996.
- Βάλμης Σ., Ζάχαρης Ε., Ζέρβας Γ. Οικονόμου Δ., Σούτερ Χ. και Υφούλης Α.. Εργαστήριο Γεωπονίας. Α' Τεύχος. Εκδόσεις ΟΕΔΒ, Αθήνα 1990.
- Βούτσινος Γ., Κοσμάς Κ., Καλκάνης Γ. και Σούτσας Κ.. Διαχείριση Φυσιικών Πόρων. Εκδόσεις ΟΕΔΒ, Αθήνα 1998.
- Γιατράκης Γ. και Κέκης Γ.. Ανθοκηπευτικές Καλλιέργειες Τόμος Β. Ανθοκομικές Καλλιέργειες. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος 3η έκδοση, Αθήνα 1994.
- Γιώσης Γ., Λιάγκος Δ., Βοοτροφία - Αιγοπροβατοτροφία, Τεύχος Α', ΟΕΔΒ, Αθήνα 1985.
- Γιώσης Γ., Λιάγκος Δ., Βοοτροφία - Αιγοπροβατοτροφία, Τεύχος Β', ΟΕΔΒ, Αθήνα 1985.
- Δρ. Μπαλατσούρας Γ., Μέθοδοι συντηρήσεως των τροφίμων, Αθήναι 1972.
- Εγκυκλοπαίδεια Εκπαιδευτική Ελληνική. Τόμος 10 Θετικές Επιστήμες Φυτολογία. Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1983.
- Ζαχαριουδάκης Ι., Μαλλίδης Κ., Ματσούκας Ι., Ντελής Δ., Σταθό-

- πουλος Ν., Σταυρόπουλος Π. και Χριστοδούλου Δ.. Γεωργία και Ανάπτυξη. Εκδόσεις ΟΕΔΒ, Αθήνα 1993.
- Ζερφυρίδης Γ., Τεχνολογία Προϊόντων Γάλακτος, Α.Π.Θ., Θεσ/νίκη 1993.
  - Ζερφυρίδης Γ., Τζανετάκης Ε., Υγιεινή Γαλακτοβιομηχανιών, Εθνική Επιτροπή Γάλακτος, Αθήνα 1998.
  - Η μέλισσα και τα προϊόντα της, Έκδοση Μελισσοκομική Επιθεώρηση, Μεσημέρι Θεσσαλονίκης.
  - Καλτσικής Π. και Τσιτσιλιώνης Κ.. Εργαστήριο Γεωπονίας. Εκδόσεις ΟΕΔΒ, Αθήνα 1992.
  - Καραμάνος Α. Αραβόσιτος. Βοτανική-Οικολογία-Καλλιέργεια. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1993.
  - Καραμάνος Α. Τα Σιτηρά των Ευκράτων Κλιμάτων. Εκδόσεις Ελληνική Λιθογραφία, Αθήνα 1992.
  - Καραμάνος Α. Το Ρύζι. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1985.
  - Καραμάνος Α. Το Σόργο. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1985.
  - Κατσάς Γ., Το κρέας, Αθήνα 1976.
  - Κεχαγιάς Χ., Ποιότητα γάλακτος γαλακτοκομικών προϊόντων, Αθήνα 1997.
  - Λουκέρη Α., Σημειώσεις "Διατροφή Προβατινών και Αιγών Γαλακτοπαγωγής", Αθήνα 1992.
  - Μέλφος Δ. Αποστ., Επεξεργασία Ιχθυρών Ι, ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα 1981.
  - Μέλφος Δ. Αποστ., Επεξεργασία Ιχθυρών ΙΙ, ΥΠΕΠΘ, ΟΕΔΒ, Αθήνα 1981.
  - Μπίκος Θανάσης, Όλα για το μέλι, Αθήνα 1991.
  - Μπουράνης Δ. Εργαστηριακές Ασκήσεις Εφαρμοσμένης Διατροφής Φυτών. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1995.
  - Μπουράνης Δ. Εργαστηριακές Ασκήσεις Μετασυλλεκτικής Φυσιολογίας Φυτών. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1995.
  - Μωραΐτου-Αποστολοπούλου Μαρία, Ιχθυολογία, Αθήνα 1981.
  - Νικηφοράκη-Στεφανάκη Μ. Μαθήματα Εφαρμοσμένης Συστηματικής Βοτανικής. Μέρος Α. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1989.
  - Παπανικολάου Δ. Ασκήσεις Τεχνολογίας Γεωργικών Προϊόντων. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1995
  - Παπουτσόγλου Σωφρ., Εισαγωγή στις Υδατοκαλλιέργειες, Τόμος Α', Εκδόσεις Καραμπερόπουλος, Αθήνα 1985.
  - Πλυτάς Μ. Φρ., Η κονικλοτροφία, Εκδ. Υπουργείου Γεωργίας, Αθήνα 199
  - Πλυτάς Μ. Φρ., Μοσχολέας Σ., Πτηνοτροφία, Γ' Τάξη ΤΕΛ, ΟΕΔΒ, Αθήνα.

- Πλυτάς Μ. Φρ., Μοσχολέας Σ., Υγιεινή των Πτηνών, Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδας, Αθήνα 1988.
- Πλυτάς Μ. Φραγκ., Το αυγό της κότας, Ένωση Πτηνοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδας, Αθήνα 1985.
- Ποντίκης Κ. Ειδική Δενδροκομία. Ακρόδρυα-Πυρηνόκαρπα-Λοιπά καρποφόρα. Εκδόσεις Καραμπελόπουλος, Αθήνα 1987.
- Ποντίκης Κ. Μηλοειδή. Εκδόσεις Καραμπελόπουλος, Αθήνα 1985.
- Σαντάς Α. Λουκάς, Μαθήματα Μελισσοκομίας, Μέρος Α', Αθήνα 1984.
- Σαντάς Α. Λουκάς, Μαθήματα Μελισσοκομίας, Μέρος Β', Αθήνα 1985.
- Σαντάς Α. Λουκάς, Μελισσοκομία, Γ' Τάξη ΤΕΛ, Εκδ. ΟΕΔΒ, Αθήνα.
- Σαρχής Γ. Αρωματικά και Φαρμακευτικά Φυτά. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1991.
- Σαρχής Γ. Βελτίωση και Διαχείριση Φυσιικών Βοσκοτόπων. Μέρος Α' και Β'. Εκδόσεις Α. Σταμούλης, Αθήνα 1998.
- ΣΕΛΟΝΤΑ, Ιχθυοτροφεία ΑΕΓΕ, Ετήσιος απολογισμός 1997.
- Σπάρτης Ν. και Καλτσίκης Π.. Ανθοκηπευτικά. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1981.
- Σπάρτης Ν. και Καλτσίκης Π.. Ανθοκηπευτικές Καλλιέργειες Τόμος Α. Κηπευτικές Καλλιέργειες. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος 3η έκδοση, Αθήνα 1994.
- Σφακιωτάκη Ε. Δενδρώδεις καλλιέργειες. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος 3η έκδοση, Αθήνα 1994.
- Τζανετάκης Ν., Ζερφυρίδης Γρηγ., Μαθήματα Υγιεινής και Τοξικολογίας Τροφίμων, Α.Π.Θ., Θεσ/νίκη 1990.
- Τοποπούλου - Τζανετάκη Λ.Ε., Μικροβιολογία Γάλακτος, Α.Π.Θ., Θεσ/νίκη 1992-1993.
- Τρόφιμα και Καταναλωτής, Δ/ση Κτην/κής Θεσ/νίκης, Θεσ/νίκη 1986.
- Τσαντίλη Ε. Σημειώσεις Γενικής Δενδροκομίας. Ωρίμανση, Συγκομιδή και Συντήρηση Καρπών. Εκδόσεις ΓΠΑ, Αθήνα 1989.
- Τσόγκας Μ. και Παπαχατζή-Αποστολάκου Μ.. Παραγωγή Πολλαπλασιαστικού υλικού Ανθοκομίας. Εκδόσεις ΟΕΔΒ, Αθήνα 1993.
- Υφούλης Α. και Καλτσίκης Π.. Φυτά Μεγάλης Καλλιέργειας. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1981.
- Υφούλης Α. Στοιχεία Φυτικής Παραγωγής. Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1982.
- Υφούλης Α. Φυτική Παραγωγή. Εκδόσεις Ευγενιδείου Ιδρύματος, Αθήνα 1994.

- Φαρδής Α. Ο Καπνός. Εκδόσεις ΑΓΣΑ, Αθήνα 1976.
- Φαρδής Α. Το Βαμβάκι. Εκδόσεις ΑΓΣΑ, Αθήνα 1981.
- School Wolfgang, Κάνω το δικό μου τυρί και γιαούρτι, Wolfpassing, 1995.
- Wheeler Alwyne, Fresh Water Fishes, Kingfishers Books, London 1983.